

ዝክሪ በዓል ፈንቅል መዘከርታ ንውሕስነት ኤርትራዊ ቀይሕ ባሕሪ

አብ እዋን መግዛእቲ ኢትዮጵያ፡ እታ ከም ቀንዲ መትኒ ካልኣይ ኣቤታዊ ሰራዊት ኢትዮጵያ ኮይና ዝነበረት ወደባዊት ከተማ ምጽዋዕ ብተባዕ ኤርትራዊ ተጋዳላይ ሓንሳብን ንሓዋሩን ንዓና ኤርትራውያን ዝተረከበትላ ዕውቲ ስርሒት ፈንቅል እያ ኔራ። ኣብዚ ፍሉይ ዝገብሮ ኣብዛ ስርሒት እዚኣ ንመጀመርታ እዋን ሓይሊ ባሕሪ ኤርትራ ብንጥፈት ባሕሩ ንምሕራር ምስታፉዮ።

አብ ሎሚ ኮይና ቅድሚ 31 ዓመታት ዝተፈጸመ ቅያታት ኤርትራዊ ክንዝክር ከለና ቅጅል ዝብለና ተልዩ ዉልዱ ሓይሊ ባሕርናዮ። ሓይሊ ባሕሪ ኤርትራ ብኤርትራውያን ባሕራኛታት ብንኡስ ዓቅሚ ተመስሪቱ ዓቢ ቅያ ዝሰርሐ ዋሕስ ቀይሕ ባሕሪ ኤርትራ ድማ ኮይኑዮ። ብዝተበገሶ ናህሪ'ካ ተዘይ ቀጸለ ዉሕስነትን ጸጥታን ቀይሕ ባሕሪ ኤርትራ ኣውሒሱ ኣብ ቁጠባዊ ዕብዮት እታ ሃገር መሰረታዊ መቀይሮ ክገብር ካብ ዝግብኦ ዓውደ ሞጋዓዝያ ባሕሪ ኤርትራ ኣብ ስደት ዉን ተኮነ ኣባላቱ ብምጥርናፍ ብዓቅሙ ብምዉድዳብ ይሰርሕ ምህላዉዮ።

ብንኣሽቱ ጀላቡ ዉሒዱን ትሕቱን ብቅዓት ነቲ ክሳብ ዓንቀሩ ዓጢቁ ዝነበረ ዘመናዊ ሓይሊ ባሕሪ ኢትዮጵያ ክስዕር ከሎ፡ ቀንዲ ስንቁ ጽንዓት ኣብ ዕላምኡዮ ኔሩ። ታሪክ ኤርትራዊ ባሕራኛ ነዊሕ ሰረት ዘለዎ ኮይኑ ብቀንዱ ግና ድሕሪ'ቲ ልኡላዊት ኤርትራ ከም ዘይተርፍ ዘረጋገጸት ስርሒት ፈንቅል ብቀንዱ ዝተራእዮ። ዲሒሩ ዉን ኣብ ዝሓለፉ ናይ ናጽነት ዓመታት ልኡላዊነት ባሕሪ ኤርትራ ኣብ ምሕላው ዘርኣዮ ጅግንነት ከም ኣብነት ክንጠቅስ ተኮይና ስርሒት ሓንሽ ሓይ ካብኡዮ።

ማሕበር ባሕራኛታት ኤርትራ ምስ ብዙሕ ብድሆታቱ ታሪክ ዓወት ኣያታቱ ባሕራኛታት ከም ዝደግም ተጠራጢሩ ኣይፈልጥን። ነቲ በዓል ቅያ ኣባል ሓይሊ ባሕሪ ኤርትራዊ በብዝተሰይ ተበቲኑ ሞያኡ ንከዮጥፍእ ብማሕበር ብምጥርናፍ፡ ግዜኡ ምስ ኣከለ ሃገሩ ተመሊሱ ከገልግላሉ ዝክእል ተሞክሮም ትምርትን ከጥሪ ኣብ ምጉስጋስን ምጥርናፍን ብዝለዓለ ሓይሉ ሰሪሑዮ። ከምኡ ዉን ሞያ ባሕሪ ንኤርትራዊ መንእሰይ ከም ሓይ ካብ መሪዱ ክመሃሮም ዝለዎ ዓውድታት ሙካኑ ኣሚኑ ኣብ ናይ ጽባሕ ቁጠባዊ ህንጻት ሃገሩ ግዴኡ ንክበርክት ጎስጊሱዮ።

ብኣጋጣሚ ዝክሪ ስርሒት ፈንቅል 2021 ከም ማሕበር ባሕራኛታት ኤርትራ መጠን ንዝክሪ ዕውት ስርሒት ልኡላዊ ኤርትራዊ ባሕሪ ዝኮነ ዝክሪ መበል 31 ዓመት ስርሒት ፈንቅል ንኡሉ ኤርትራዊ ብሓፈሻ ንኤርትራዊ ባሕራኛ ድማ ብቀንዱ እንቃዕ ሓጎስካ እብል።

አብ ኢድካ ዘሎ ወርቂ ዳርጋ ጨርቂ ከም ዝበሃል ከም ወትሩ ምስ ባሕርና መላላይን መዘካከርን ምግባር ኤርትራዊ መንጅሰይ ንዕብየትን ግፍሕን ባሕሩ ብምፍላጥ አብ ባሕሩ ኣእምራውን ማላውን ዝገብረሉ መንገዲ ክደሊ ሓጋዚ'ዩ።

አብ ዓለምለካዊ እስትራቴጂካዊ ቦታ ቀርኒ ኣፍሪቃ ተዶኪና ትርከብ ብጠቅላላ 117 760 km2 ዝስፍሓታ ሃገረ ኤርትራ 1000 ኪሎሜተር ገማግም ባሕሪ ካብዚ ገምገም ባሕሪ ክሰብ 12 ኖቲካል ማይል ንወሽጢ ባሕሪ ብጠቅላላ 16,600 ትርቢዕት ኪሎ ሜተር ማያዊ ኣካል ትውንን ኮይና ብጠላላ ንወሓት 2,284 ኪሎ ሜተር ዝንውሓቱ ገማግም ባሕርና አብ ቀንዲ ሜሬት ካብ ራስ ቄሳር ክሰብ ራስ ዲሜራ ድማ ኣስታት 1,151 ኪሎ ሜተር ንውሓት ገምገም አብ ቀይሕ ባሕሪ ክከውን ከሎ 1,083km ቅናት ናይተን 350 ዴስታትና'ዩ። ካብዘን አብ ግዝኣት ኤርትራዊ ቀይሕ ባሕሪ ፋሕ ኢላን ዘለዎ 350 ዴሴታትና እተን ኣስታት 200 ዝኮና እክብካብ ዴሴታት ኣካል ናይታ ዴሴት ዳህላክ እዮን። እክብካብ ዴሴታት ዳህካክ (dahlak Archipelago) ሓደ ካብቶም አብ ዓለም ዝተረፉ ዘይተበከለ ኣካል'ዩ።

እዚ ዘርዚርካ ዉን ዘይዉዳእ ባህርያዊ ሃብትን ጽባቀን መጠንን ቀይሕ ባሕሪ ሓደን ቀንድን ንኤርትራ ተጠማቲት ዝገብራን ዋጋ ዘክፈለና ዉን እዩ።

ነዚ ባሕሪ ንምክልካል ካብ ቀደም ጥቕምቲ ጀሚሩ ብዙሕ መስዋእቲ ዝሓተተ ኮይኑ ናይ ቀረባ ታሪክ ምስ ንዕዘብ ካብ ሃጸያዊት ኢትዮጵያ ንምንጋፍ አብ ዝተገብረ ዕጥቃዊ ቃልሲ ጎሊሑ ዝተራእየ ታሪክ እዩ።

አብዚ ዕጥቃዊ ቃልሲ ከም ኩሉ ኤርትራዊ ዋኒኖም ራሕራሐም ንግዳዉያንን ገፈፍትን መራክቦም፣ፍልጠቶም ብዓቢኡ ሂወቶም ክዉፍዩ ናብ ቃልሲ ዝተጸንበሩን ድሕርን ቅድምን ናጽነት ንኤርትራ ዓቢ ሞያዊ ዓቅሞም ዘበርከቱ ኤርትራዉያን ባሕራኛታት እዮም።

ስርዓት ኢትዮጵያ ብደገፍ ሓያላት ሃገራት ንዝመስረቶ ሓይሊ ባሕሪ ኢትዮጵያ ብሞያዊ ዓቅሚ ክወዳደር ዘይከኣለ ሰዉራዊ ቃልሲ ኤርትራ ብዝተኣካከቡ ኤርትራዉያን ባሕራኛታት ብንኡስ ዓቅሚ ገጢሙ መስተንክራዊ ዓወት ኣመስኪሩ እዩ።

ድሕሪ ናጽነት ዉን ልክዕ ከም ንወተሃደራዊ መዳይ ንልምዓታዊ መዳይ ዉን እጅግኡ ሰፍሲፉ ብምምስራት መስመር ንግዳዉያን መራክብ ኤርትራ፡ ጽላት ምግፋፍ ዓሳ፡ ኣህጉራዉን ዓለምለካዉን ወደባዊ ኣገልጉላት ዝህብ ትካላት ምምሳራት፡ ቴክኒካዊ ባሕራዊ ስረሓት ኮነ ክሰብ ንምክልካል ልኡላዉነት ሓንሽ ዝገበሮ ኣበርክቶ መስዋእትን ከቢድ እዩ ኔሩ። እዚ ኩሉ ባቶም ተራ ባሕራኛታት ዝነበሩ'ሞ አብ እዋንን ቃልሲ ሓይሊ ባሕሪ ብምምስራት ንዕኡም ዝመስሉ ኣባላት ሓይሊ ባሕሪ ብምምልማል ዝፈረ'ዩ።

እቲ ዳግም ተወፋይነቱን መስዋእቱን ልክዕ ከም አብ ዓውደ ኩናት፡ ኣንጻር መራክብ ዉግእ ሓይሊ ባሕሪ ኢትዮጵያ ገጢሙ ዘርኣዮ ጅግንነትን መስዋእትን ድሕሪ ናጽነት ዉን ብሞያዊ ዓቅሙ ከም ኩሉ ኤርትራዊ ሞያዊ ብቅዓቱ ብክሰብ መስዋእቲ ዝከይድ ዋጋ ከፊሉ እዩ። እንተኮነ ምስ ምድካም ኩሉ መዳያዊ መትንታት ስረሓት ባሕሪን ካልእ ህሉው ኩነታት ሃገርን ኣባላት ሓይሊ ባሕሪ ከም ኩሉ አብ ዝሰደድሉ ዝነበሩሉ እዋን ዉን ተኮነ አብ ስደት ብሞይኦም ክሰርሑን ክጥርነፉን ግዜ ኣይወሰደሎምን።

መስመር ንግድ መራክብ ኤርትራ፡ ሚኒስትሪ ሃብቲ ዓሳ፡ አገልግሎት ወደብ ሓደ ካብቶም ልዑል ሞያዊ ዓቅሚ ዝሓቱ ዓውድታት ኮይኖም ብኡ መንጽር ድማ ገዚፍ ናይ ወጻኢ ሸርፊ ኣምጺኦም ንቁጠባ ሃገር ዓንዲ ሕቆ ዝኮንዎ ዓውድታት እዮም። ሞያ ባሕሪ ብዘለዎ ኣገዳስነት ምጥርናፍን ምዕባይን ኤርትራውያን ባሕራዊታት ይጽናሓለይ ዘይበሃሎ ኣገዳስን ኣድላይን ሙካኑ ክትርዳ ዮክእለካ።

ብፍላይ ኣብ መጀመርታ ዓመታት ናጽነት፡ እዚ ኩሉ ትካላት ብዓቅሚ ብኤርትራዊ ተመስሪቱ ኣብ ዝሰርሓሉ ዝነበረ እዋን ብባህሪ ኣንጻር ተፈጥሮ ዝኮነ ሃዋሁ ባሕሪ ብዝፈጥሮም ሓደጋታት ኣብ ብዙሕ ዓውድታት ብተወፋይነትን ብናጻ ጉልበትን ንስላ ሃገር ክሰብኡ ሂወቶም ከፊሎም እዮም። ሎሚ ዉን ከም ወትሩ ኣብ ዓቅሙን ሞያኡን ኣዕብዩ ቁጠባ ሃገሩ ንምዕባይ ባሕሩ ኣበርክቶ ንክገብር ኤርትራዊ ባሕራዊ ብብዘለዎ ምስ ማሕበር ባሕራዊታት ኤርትራ ብምጥቅርናፍ ነዚ ሃገሩ ክሃንጽ ድሉው ዘሎ ማሕበር ብምጽንባር ብሩህ መጻኢ ክጥምት በዚ ኣጋጣሚ ንጽዑ።

ማሕበር ባሕራዊታት ኤርትራ
ዝክሪ ስርሒት ፈንቅል 2021

<https://www.facebook.com/223158534728412/posts/1359653224412265/>